

MI SMO udruženje kompanija, organizacija i pojedinaca koji doprinose urbanom uređenju zemlje. NAŠA MISIJA je da obrazujemo i povezujemo ljude i institucije koje žele ekološku Crnu Goru.

Pridružite nam se! [Postanite član.](#)

SADRŽAJ

Naše vijesti

LEGEND

projekat

Vijesti članova

Evropa

Svijet

GBP kursevi

Kalendar str. 8:

16-20 sept 2013
World Green
Building Week

25-29 sept 2013
Sajam energetike
POSJETITE NAS!

Saznajte više

www.gbc.me

[Pridružite nam
se! Postanite
član.](#)

SEPTEMBAR 2013

DA LI STE ZNALI?

Zgrade koje su građene po BREEAM, LEED ili DGNB građevinskim standardima

štede energiju 25 - 50%

štede vodu do 40%

smanjuju proizvodnju gasova 'staklene bašte' do 35%

smanjuju proizvodnju otpada za 70%

2% većeg početnog ulaganja u ekološke standarde obezbjeđuje uštedu

Septembar

16-20 Svjetska nedelja ekološke gradnje i u Crnoj Gori
Tema: Zelenije, bolje, zdravije

24. Dodela European Property Awards birou
Montenegro Architects u Londonu

25-29 Prvi put u Budvi: Sajam energetike i GBC ME info dani

27. u 11h Sajam energetike: GBC ME predstavlja
Sertifikat za stručnjake ekološke gradnje

Oktobar

26. Počinje kurs za Stručnjake ekološke gradnje. **Prijavite se!**

Case study

LUŠTICA BAY gradi po LEED standardu ekološke gradnje

Jadranski sajam postao član Savjeta za ekološku gradnju Crne Gore

Partnerstvo je novi kodeks uspješnog biznisa 21. vijeka. U četvrtak 18. jula *Savjet za ekološku gradnju Crne Gore* i *Jadranski sajam* u Budvi potpisali su ugovor o saradnji kako bi zajedno promovisali energetske efikasnost i upotrebu obnovljivih izvora energije u Crnoj Gori.

Jadranski sajam, dio Atlas Grupe, po prvi put u Crnoj Gori, prateći aktuelne trendove, organizuje **Sajam energetike od 25. do 29. septembra 2013.** Ova sajamska manifestacija je prilika kompanijama koje posluju u oblastima: energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, proizvodnje i prenosa električne energije, geotermalne, solarne, energije vjetra, biomase, nafte, gasa i uglja da predstave nove tehnologije i dostignuća. Termin održavanja Sajma energetike pozicioniran je u vrijeme kada se vrše opsežne aktivnosti i priprema izgradnje energetskog čvorišta u Crnoj Gori, uključujući izgradnju energetskog kabla između Crne Gore i Italije, izgradnju, eksploataciju i održavanje energetskih postrojenja i infrastrukture u Crnoj Gori i regionu.

Prijavite se www.adriafair.co.me

... i Luštica Bay postao član

Usred vrućeg ljeta, tačnije 18. avgusta Orascom Development Holding postao je član, a arhitekta Omar Farid, Šef za planiranje i dizajn Luštica Bay, pristupio je Upravnom odboru Savjeta za ekološku gradnju Crne Gore.

Veoma nam je drago što smo pored novog članstva takodje dobili i mladog perspektivnog lidera ekološkog pokreta koji se pridružio grupi koja vodi naš mali NVO. Omar Farid je magistrirao Arhitekturu na McGill Univerzitetu, Montreal, Kanada i od tada je radio na raznim projektima u Kanadi kao i na Filipinima, Singapuru, Njujorku, koji u biti promovišu održivost i podstiču ekološki pristup arhitekturi i gradjevinarsvu.

Plan razvoja Luštica Bay odvija se na 690 hektara zemlje, na poluostrvu Luštica. Period realizacije ovog projekta je 25 godina, što ga čini jednim od najvećih i najodrživijih u zemlji. Projekat će se razvijati po LEED standardu ekološke gradnje što znači da će svaka faza razvoja obuhvatiti lokalno kulturno i prirodno nasleđe kao i ekonomsku podobnost.

'Mi želimo da stanovnici ovog kraja budu ponosni i da prihvate ovaj projekat kao dio njihovog okruženja. Luštica posjeduje nevjerovatnu prirodnu ljepotu i bogatstvo i mi ćemo je sačuvati po svaku cijenu.'

[Nastavak na strani 6....](#)

Opština Danilovgrad partner na LEGEND projektu

LEGEND projekat finansiran je iz IPA sredstava Evropske unije. Opšti cilj projekta je promocija koncepta energetske efikasnosti i prednosti nisko-entalpijske geotermalne energije na jadranskom području.

Opština Danilovgrad je odabrana od opštine Ferrara (Italija), vodećeg partnera na ovom projektu, da u Crnoj Gori sprovede pilot akciju LEGEND projekta. Naime, budžet od približno 200,000 EUR je dostupan za rekonstrukciju kulturnog centra u Danilovgradu kako bi putem geotermalnih toplotnih pumpi, koje koriste stalnu temperaturu zemlje za grejanje i hlađenje prostora, obezbjedili energetska sigurnost.

Kulturni centar, Danilovgrad

Ovakva akcija je odličan primjer drugim opštinama, kao i samoj

Vladi Crne Gore, kako da sprovedu projekte koji podstiču energetska efikasnost.

Zakon o energetska efikasnosti je donijet 2010.godine, i u skladu sa direktivama EU, daje potporu za dalji razvoj na polju energetska efikasnosti u skladu sa Strategijom energetska efikasnosti i odgovarajícím Akcionim planom za 2020.godinu.

PREDNOSTI GEOTERMALNIH PUMPI U JAVNIM ZGRADAMA

40% potrošnje energije (i 36% emisije gasova 'staklene bašte') proizvedene u Evropska uniji potiče iz javnih i privatnih objekata. U ovoj podjeli 2/3 potrošene energije koristi se za grejanje i hlađenje. To znači da zgrade, zajedno sa transportom i industrijom, predstavljaju jedan od ključnih strateških faktora koji utiču na uštedu energije i smanjenje emisije gasova 'staklene bašte', što je cilj '20-20-20 strategije' Evropska unije za održivo korišćenje resursa.

Dobar primjer predstavljaju javne zgrade, s obzirom da je 12% zgrada u Evropi u javnom vlasništvu. Direktiva Evropska unije 2012/27/UE, donijeta 25. oktobra 2012.godine, nalaže da javne uprave ulože sredstva kako bi postigle minimalne zahtjeve koje postavlja *Direktiva o energetska efikasnosti zgrada* (2010/31/EU).

Međutim, potencijal geotermalne energije i tehnoloških aplikacija geotermalnih pumpi, još uvijek nisu dovoljno razprostranjeni među kreatorima politike i privatnim operaterima, uglavnom zbog fragmentiranog zakonodavstva i nedostatka konkretnih primjera. To je evidentno prije svega na jadranskom području, gdje je tržište za GCHP još uvijek u razvojnoj fazi.

MPA pobjednik European Property Awards 2013

Velika nam je čast da objavimo da je Montenegro Architects, dio kompanije Montenegro Property Associates (osnivač GBC ME), pobjednik u takmičenju za Nagradu evropskog udruženja vlasnika nekretnina (European Property Awards) u 2013.godini. Nagrada će biti uručena pobjedniku na svečanosti koja će se održati u Londonu 24. septembra 2013.godine. Tim odabranih stručnjaka je pobjednika nagradio za dizajn tradicionalne kuće renovirane u venecijanskom kamenu u Perastu, gradu koji je se nalazi na UNESCO-voj listi spomenika kulturne baštine.

Ova nagrada se dodeljuje onima koji dostižu najviše standarde u projektovanju, gradnji i unutrašnjem dizajnu stambenih i poslovnih zgrada, sa posebnim naglaskom na visokokvalitetnim i održivim uslovima stanovanja, ergonomiji-odnosno sveobuhvatnoj funkcionalnosti, originalnosti i kreativnosti rešenja. Objekti u izgradnji se mogu kvalifikovati za ovu nagradu u bilo kojoj fazi gradnje ukoliko imaju odgovarajuću dozvolu za gradnju.

Crna Gora postaje sve poznatija i prisutnija u javnosti Velike Britanije najviše zahvaljujući Peter Monk-u i njegovim poslovima u novoj marini za luksuzne jahte poznatoj kao "Porto Montenegro".

Postoje i druge zanimljivosti vezane za ovu malu nezavisnu republiku veličine Velsa (Wales) sa stanovništvom od samo 650,000, kao što je najveće kopneno jezero u Istočnoj Evropi i brojni gradovi i prirodni rezervati koji se zbog svoje izuzetne ljepote nalaze na UNESC-ovoj listi zaštićene kulturne i prirodne baštine.

JADRANSKI SAJAM
BUDVA

PRVI SAJAM ENERGETIKE U BUDVI

Poštovani čitaoci,

Sajam energetike je prilika kompanijama koje posluju u oblastima: energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, proizvodnje i prenosa električne energije, geotermalne, solarne, energije vjetra, biomase, nafte, gasa i uglja da predstavljaju nove tehnologije i dostignuća. Uz promociju novih proizvoda i tehnologija, sajamska platforma na kvalitetan način može istaći prednosti i kvalitet modernih rješenja u izgradnji i opremanju objekata.

Termin održavanja sajma energetike pozicioniran je u vrijeme kada se vrše opsežne aktivnosti i priprema izgradnja energetske čvorovišta u Crnoj Gori, uključujući izgradnju energetske kabla između Crne Gore i Italije, izgradnju, eksploataciju i održavanje energetskih postrojenja i infrastrukture u Crnoj Gori i regionu.

Sajam kao jedinstvena marketinška mogućnost i značajna komunikaciona spona omogućit će Vam da osvojite i učvrstite poziciju na tržištu. Sajamski nastup daje Vam mogućnost da kroz medijski mix preduzmete snažnu akciju unapređenja prodaje na revitalizovanom tržištu regiona.

I ove godine, Jadranski sajam će u saradnji sa naučnim i stručnim institucijama, izlagačima i ostalim zainteresovanim pojedincima i organizacijama, kreirati bogat program manifestacije, koji će obuhvatiti okrugle stolove i prezentacije na aktuelne teme iz oblasti energetike.

Pozivamo Vas da blagovremenim prijavljivanjem iskoristite podršku koju nudimo učesnicima, u vidu posebnih povoljnosti u prijavi - ugovoru.

Učestvujete i posjetite Sajam energetike 25. do 29. septembra 2013. na Jadranskom sajmu u Budvi.

Za dodatne informacije možete nas kontaktirati na telefon: +382 33 410 413, fax: +382 33 410 425, 452 032 ili putem e-maila: gradjevinarstvo@jadranskisajam.co.me

S poštovanjem,

dr. Rajko Bujković
Izvršni direktor

SVJETSKA NEDELJA EKOLOŠKE GRADNJE

Zelenije, bolje, zdravije

[Svjetski savjet za ekološku gradnju](#) i 102 Savjeta širom svijeta obelažavaju Nedelju ekološke gradnje. U skladu sa našom misijom, u Crnoj Gori ovu priliku ćemo proslaviti otvaranjem Green Building Professional (GBP) sertifikata i regrutovanjem studenata volontera. **Posjetite nas na Jadranskom sajmu u Budvi od 25 - 29 septembra.**

Znanje je moć! U Crnoj Gori postoji manjak znanja i iskustva u domenu zelenih građevinskih projekata koji promovišu energetska efikasnost, upotrebu obnovljivih izvora energije, zaštitu kulturne i prirodne sredine. GBP certifikat ima za cilj da podigne kapacitet stručnog osoblja kako bi ostvarili ciljeve ekološke Crne Gore.

Da bi omogućili edukaciju i na fakultetskom nivou GBC ME će obezbijediti besplatno učešće studentima volonterima na GBP kursu. Prezentacije će biti održane na arhitektonskom, građevinskom i mašinskom fakultetu u Podgorici, kao i u Montenegro Business School.

Mreža Svjetskog savjeta uključuje 25 000 kompanija i organizacija širom svijeta, zapošljava 700 osoba globalno, a podržana je od 35 000 volontera u vodećim građevinskim kompanijama širom svijeta. Kroz edukativne programe je do sada obučeno 300 000 ljudi. Saznajte više na www.worldgbc.org

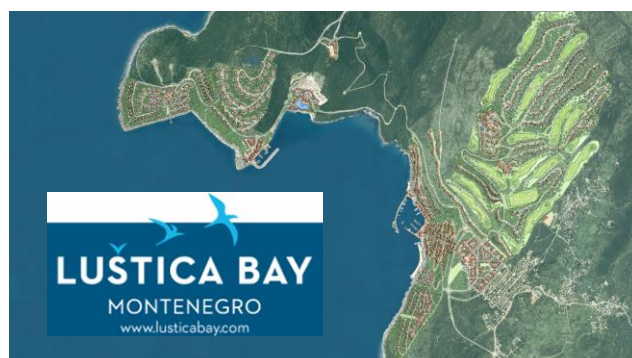
LUŠTICA BAY GRADI PO LEED STANDARDU EKOLOŠKE GRADNJE

Luštica Bay je dobio *LEED Silver* sertifikat (Leadership in Energy & Environmental Design) - prvi stambeni projekat u Evropi koji je to postigao! LEED sertifikat za ekološku gradnju je patentiran od *Američkog savjeta za ekološku gradnju* (USGBC) i važi za jednog od vodećih sertifikata ekološke gradnje, pored BREEAM (Engleska), DGNB (Njemačka) i Passivhaus (Švedska/Njemačka).

LEED se sastoji od niza zahtjeva koji uključuju dizajn, izgradnju i svrhu zgrada, kuća i naselja. Postoji sistem bodovanja projekata koji ima četiri nivoa: sertifikovan, srebrni, zlatni i platinasti.

Luštica Bay je dobio *LEED Silver* za svaku zgradu u okviru projekta. To znači da će biti primjenjena tri osnovna LEED sistema, svaki za različit tip objekta: '*LEED za novu gradnju*' će se koristiti za sve poslovne objekte i hotele; '*LEED za kuće*' je određen za sve stambene ponude, odnosno niske stambene zgrade, gradske kuće i vile; a '*LEED za razvoj susjedstva*' za sva pojedinačna naselja u okviru Luštica Bay.

Menadžment Luštica Bay Development cijeni i poštuje prirodnu ljepotu i bogatstvo ovog poluostrva. Njihov glavni zadatak je da sačuvaju prirodno okruženje, jer je to najvažniji resurs za uspješno buduće poslovanje ove luksuzne turističke destinacije. Njihov plan je sledeći:

- ✓ Kako bi osigurali **minimalan uticaj na životnu sredinu** manje od 6% ukupne površine zemljišta (od ukupno 690 ha) će podleći razvoju, sa naglaskom na očuvanje morskih staništa i postojeće vegetacije.
- ✓ **Primjena metoda zelene gradnje** uključuje i upotrebu regionalnih građevinskih materijala kako bi smanjili 'ugljenični otisak' i sproveli metode za održivo upravljanje otpadom.
- ✓ **Energetski učinkovita arhitektura:** pomoću najnovijih, inteligentnih metoda - od prirodnog ventilacionog sistema do visokog nivoa izolacije - potrošnja u svim zgradama biće smanjene za trećinu od trenutne regionalne potrošnje.
- ✓ **Priroda prirodi:** zaštićeni hortikulturni i morski prostori, jezera za navodnjavanje, skladištenje vode i pešačke zone samo su dio plana da se uvijekveći rad koji obeležava održivi početak za generacije koje dolaze.

Text preuzet sa www.lusticabay.com

KURSEVI U CRNOJ GORI

Green Building Professional sertifikat i trening program

Ovaj program sadrži 10 kurseva od kojih je 8 obavezno a 2 su po izboru. Struktura programa je osmišljena tako da obezbedi trening u različitim disciplinama, zato što je saradnja među stakeholderima bitan faktor uspješnih ekoloških građevinskih projekata. Kursevi uključuju teoriju i praksu vodećih domaćih i međunarodnih stručnjaka.

Komponente Green Building Professional sertifikata

1. Upravljanje projektima ekološke gradnje	6h	obavezno
2. Održivi materijali i resursi	6h	obavezno
3. Konstrukcije omotača zelenih zgrada	6h	obavezno
4. Finansijski aspekti zelenih zgrada	6h	obavezno
5. Zakonske obaveze i dobrovoljna sertifikacija ekoloških objekata - LEED, BREEAM, DGNB i Passivhaus	6h	obavezno
6. Principi ekološkog projektovanja i dizajna	6h	obavezno
7. Projektovanje rasvjete & Pametne zgrade	6h	obavezno
8. Održivi izbor lokacije i menadžment gradilišta	6h	obavezno
9. Stvaranje i upravljanje 'zelenijim' radnim prostorom	4h	opciono
10. Integrisanje održivog razvoja i obnovljive energije	4h	opciono
11. Sistemi grejanja, ventilacije i hlađenja, i načini efikasnog korišćenja tople vode i sistemi pripreme tople vode	6h	opciono
12. Racionalna potrošnja i efikasno korišćenje vode	4h	opciono
13. Projektovanje pejzažnog uređenja i uređenja terena	4h	opciono
14. Upravljanje vodom u turističkom sektoru - hoteli i apartmanska naselja	6h	opciono
15. Život zgrade "od kolijevke do kolijevke"	6h	opciono
16. Pristup šemi za trgovinu gasovima 'staklene bašte'	6h	opciono

Za dodatne informacije o cijenama i popustima kontaktirajte nas preko našeg websajta www.gbc.me ili putem maila edukacija@gbc.me

KALENDAR

16 -20 SEPTEMBAR 2013	Svjetska nedelja zelene gradnje www.worldgbc.org
17 SEPTEMBAR 2013	GBC ME regrutuje studente volontere - 11h Montenegro Business School, Podgorica - 13h Arhitektonski fakultet, Podgorica
19 - 20 SEPTEMBAR 2013	CEMEX prezentacija, Kolašin - GBC ME predstavlja Green Building Professional
25 - 29 SEPTEMBAR 2013	Sajam građevinarstva i energije Budva, Crna Gora www.adriafair.co.me GBC ME info point Green Building Professional certifikat
27 SEPTEMBAR 2013	Otvaranje: Šta je Green Building Professional 11h , Sajam energetike u Budvi
SEPTEMBAR 2013 OKO SVIJETA	9th International Geothermal Conference Freiburg, Njemačka www.geothermiekonferenz.de
	2nd European Congress on Enhanced Geothermal Systems ICEGS 2013 Potsdam, Njemačka www.icegs.eu
	Sustainability Forum, Bulgaria Green Building Council Sofia, Bugarska www.bgbc.bg
OKTOBAR	Green Building Professional certifikat u Crnoj Gori Modul 1: Upravljanje projektima ekološke gradnje www.gbc.me/gbc/events-calendar

Naš e-vjesnik stiže na preko 1000 nacionalnih i međunarodnih adresa, što uključuje pojedince, kompanije i preduzeća, državne i evropske institucije i pojedince, a takođe je dostupan 25000 kompanija koje su deo mreže Svjetskog savjeta za ekološku gradnju.

Da li želite da se reklamirate kod nas?

Pridružite nam se! [Postanite član.](#)